

Mađari svojim crnim tartufima aromatiziraju ulja, maslance, sireve, čak i čokoladu. U bogatoj ponudi sireva izdvojio se i venetski sir fermentiran u crnome vinu ili vinskome dropu, tipične tamnoljubičaste kore. Vojvodani su se, osim vinima, predstavili i svojim poznatim ljutim kobasicama, ali i suhom ledvicom na čiju se proizvodnju kod nas još uvijek rijetki odlučuju

Napisao i snimio
Davor ŠIŠOVIĆ

Istarski agroturizmi okupljeni oko razvojnih projekata Agencije za ruralni razvoj Istre po drugi su put bili gosti tradicionalnog sajma agroturizma u talijanskom mjestu Santa Lucia di Piave, u regiji Veneto. Pučki sajam u tome živopisnom sjevernotalijanskom mjestu nedaleko od Trevisa ima jako dugu tradiciju, već od 1350. godine, a posljednjih desetljeća ponudu tisuću štandova na otvorenom prostoru dopunjuje i nekoliko tematskih sajnova u sajmišnom centru, odnosno u kompleksu sajmišnih zgrada. Tako je ove godine sajam u povodu blagdana svete Lucije bio obogaćen i specijaliziranim sajmovima poljoprivrednih strojeva i opreme, građevinskih strojeva, poljoprivrednih proizvođača, agroturizmatike, sira, kruha, proizvoda "Made in Veneto", ekološke poljoprivrede, vrtno opreme, prirodnih i ekoloških kuća, i naposljetku, sajmom agroturizma koji je ove godine održan po šesnaesti put.

Tijekom sva tri sajmena dana AZRRI je u Santa Luciji imao svoj štand, na kojemu su propagandnim materijalima i živom riječju hostesa predstavljali istarski agroturizam, a posjetiteljima su na kušanje nudili i njihovi proizvodi, kao i AZRRI-jevi proizvodi od mesa istarskog goveda. Santa Luciju su u organizaciji AZRRI-ja posjetili i istarski agroturistički trudnici.

Koruški rukotvorci

Sajam "unutra" i sajam "van" bitno su se razlikovali u sajmišnim zgradama, na tematskim sajmovima, predstavljali su se sudionici iz više zemalja, od Francuske preko Austrije do Mađarske i Srbije, naravno i Hrvatske, predstavljene jedino AZRRI-jevim štandom; no većinu prostora zauzeli su štandovi pojedinih talijanskih regija, turističkih

ISTARSKA DELEGACIJA U POSJETU SAJMU AGROTURIZMA U SANTA LUCIJI DI PIAVE

I Mađari imaju tartufe

Gušva na sajmu agroturizma u Santa Luciji di Piave

Istarska ekipa u Santa Luciji di Piave

zajednica, udruga i konzorcija agroturizma ili poljoprivrednih proizvođača. Osim propagandnog materijala, svi su oni na kušanje i prodaju nudili tipične proizvode svoga kraja, a lako bi se reklo da je nakon nekoliko posjeta takvim sajmovima čovjek vidio već sve što se može vidjeti, iznenađenja i noviteta su repressuši. Tako se u Santa Luciji moglo saznati da i Mađari imaju tartufe, doduše

samo crne, te da njima aromatiziraju ulja, maslance, sireve, čak i čokoladu.

Izbor maslinovih ulja, vina i sireva bio je enormno velik pa među njima za ovu priliku izdvojim tek venetski sir fermentiran u crnome vinu ili vinskome dropu, tipične tamnoljubičaste kore. Vojvodani su se, osim vinima, predstavljali i mesnim proizvodima, svojim poznatim ljutim kobasicama, ali i suhom

ledvicom na čiju se proizvodnju kod nas još uvijek rijetki odlučuju. Na štandu vinara iz slovenskog kraja saznali smo puki da se kod njih nazivima refošk i teran imenuju dva tipa vina dobivena iz istog grožđa sorte teran - o tome drugi vinari i vinski teoretičari iz ostatka slovenske, ali pogotovo iz hrvatske Istre imaju sasvim druga mišljenja. Osim proizvoda i reklamiranja vlastitih agroturizama, neke

su se zemlje odlučile za aktivniji pristup - primjerice na štandu austrijske pokrajine Koruške majstori u narodnim nošnjama demonstrirali su tradicijske zanate svoga kraja, od pleternja košara do izrade ukrasa od bakrenih listića. Životi sajma pridonijele su i mnoge organizirane grupe djece, za koje su bile pripremane radionice, primjerice, slikanja povrćem; a na samom ulazu jedna je od

Duhovita nečlana kobaska od veprovog mesa

lokalnih mesnica posjetiteljima uživo demonstrirala kako od cijele svinje nastaju kobasice i drugi tipični proizvodi.

Indijanci među mandolatom i fritellama

Drugi dio sajma, onaj vanjski, bio je sasvim nalik nekom od naših redovitih mjesečnih sajnova, samo što je 20-ak puta veći. Duž nekoliko kilometara ulica Santa Lucije di Piave raspoređeni su štandovi s klasičnom sajamskom ponudom odjeće, obuće, kućnih potrepština i raznih "dinduja", no među njih su se umješali i štandovi s tipičnim proizvodima iz blizne okolice, gdje je uz sir, vino, med i mesne proizvode dominirao i mandolato, u stotinama mogućih boja i oblika. Na sve strane pale su se tradicionalne lokalne slastice, fritelle, nudilo kuhano vino, a jedini globalizacijski kolorit sajmu davalo je relativno puno (možda desetak na cijeloj sajamskoj površini) štandova na kojima su svirači odjeveni u Indijance izvodili andsku glazbu i prodavali svoje CD-e.

Za istarski agroturistički štand interes je bio izuzetan, razgrabljeni su svi propagandni materijali, pojedeno i popijeno sve što se donijelo, i mogli su se posjetitelji raspitivati za istarsku agroturističku ponudu, izveštaju Nataša Putnja, Stana Cetina i Marijana Tiveli koje su u Santa Luciji odradile sva tri sajamska dana.

Zakone predlažu poljoprivredne, a ne turističke vlasti

Kad su trećeg dana štandovi pospempijeri, istarski su "turisti" posjetili agroturističko imanje obitelji Facchin u obližnjem mjestu San Polo di Piave. Već četvrtu generaciju, od 1870. godine, obitelj Facchin ima jednu od ujedinih vinarija u ovom kraju, a u novije vrijeme svoju su ponudu obogatili i uslugama agroturizma. Osim vina, za prodaju proizvode i bijele šparoge, a ostala proizvodnja, uključujući i proizvode od svinjskog mesa, namijenjena je isključivo za ponudu na imanju.

Kod Facchinovih istarska se delegacija sastala i s predstavnicima udruge agroturizama regije Veneto, koje okuplja čak 1.300 seoskih domaćinstava i ostvaruje pet posto od ukupno 63 milijuna turističkih noćenja u cijeloj regiji. Prezentacija venetskog agroturizma razvila se u zanimljivu raspravu i razmjenu iskustava, iz koje je kao ključna činjenica proizašla okolnost da je u Italiji agroturizam definiran regionalnim zakonima, koje stvaraju i predlažu poljoprivredne, a ne kao u Hrvatskoj turističke vlasti.

AZRRI-jev štand s ponudom istarskog agroturizma

Koruški rukotvorci bili su jedna od atrakcija sajma